

OZ Deti Slnka

Ak pomôžeš jednému človeku, pomôžeš tým celému svetu. (Talmud)

Výročná správa OZ Deti slnka za rok 2019¹

O nás

Činnosť OZ Deti slnka je zameraná

- riešenie problémov rómskych komunit,
- spolužitie rómskej minority a majority,
- zvýšenie zamestnanosti,
- začlenenie slabých a sociálne vylúčených skupín do spoločnosti,
- prístupnenie ekonomických možností sociálnych služieb,
- sociálnu prevenciu,
- sociálne poradenstvo,
- sociálne služby.

V roku 2019 došlo k rozšíreniu stanov OZ Deti slnka o tieto činnosti:

k/ rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv, ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,

l/ vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti, informačných a osvetových aktivít, konzultačnej a poradenskej a administratívnej činnosti,

m/ realizovanie výskumu a vývoja v oblasti spoločenských a humanitných vied a/alebo v

¹ OZ Deti slnka Spišské Vlachy, ul. Železničná 71.
IČO 45006199 štatutárny zástupca Mgr. Katarína Kotradyová, PhD
DIČ 2022388852
č.t. 0905 258 909
e- mail: kkatarinay@gmail.com

- oblasti prírodných a technických vied,
- n/ ochrana a tvorba životného prostredia,
  - o/ sprostredkovanie zamestnania pre sociálne vylúčenej skupiny,
  - p/ zriaďovanie a vytváranie jednoduchých pracovných dielní na zvyšovanie zamestnanosti,
  - q/ navrhovanie riešení a podieľanie sa na odstraňovaní bytových problémov znevýhodnených skupín ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (vrátane menších a migrantov),
  - r/ vykonávanie opatrení v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
  - s/ poradenstvo v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie, týrania, sociálneho vylúčenia,
  - t/ aktivity v oblasti občianskej informovanosti a participácie,
  - u/ aktivity v oblasti budovania a posilňovania inštitucionálnych kapacít MNO, tvorby partnerstiev, zlepšenia prístupu k informáciám o VS a zvyšovania participácie na správe vecí verejných,
  - v/ aktivity v oblasti optimalizácie procesov, zavádzania kvalitnejších systémov a tvorby lepších verejných politík,
  - w/ organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí,
  - x/ prieskum trhu a verejnej mienky,
  - y/ služby súvisiace s počítačovým spracovaním údajov,

Občianske združenie Deti slnka je dobrovoľné, nepolitické a neziskové združenie občanov SR, ktorí sa chcú svojou prácou podieľať na odstránení rasovej nerovnosti, podpore sociálnej spravodlivosti a na podpore participatívnej demokracie. Občianske združenie Deti slnka vzniklo 4. 7. 2006. Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza.

V marci 2008 schválilo MV SR Dodatok č. 1. k stanovám občianskeho združenia Deti slnka, pričom sa cieľ a činnosť OZ rozšírila o sociálne poradenstvo. Od roku 2012 sa OZ Deti slnka zameriava výrazne na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva.

Špecializované sociálne poradenstvo odborne zastrešuje Mgr. Katarína Kotradyová, PhD.

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je OZ Deti slnka zabezpečovaný od roku 2016 v dvoch poradniach špecializovaného sociálneho poradenstva, ktoré sú financované v rámci KSK.

Krompachy

Špecializované sociálne poradenstvo realizujeme v prenajatých priestoroch **Slovenskej pošty na ul. Poštová 1123 v Krompachoch**. K dispozícii máme miestnosť o výmere 30 m² a miestnosti určené na hygienu. Kancelária na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva je vybavená potrebnou počítačovou technikou, pričom PC je pripojený na server, tlačiarňou a didaktickou tabuľou. V našom OZ pracuje jeden zamestnanec, ktorý je odborne kvalifikovaný na výkon špecializovaného sociálneho poradenstva.

Gelnica

Špecializované sociálne poradenstvo sa v **Gelnici vykonáva na ul. Športová 14**, ide o miestnosť o rozmeroch 20 m², miestnosť je plne vybavená a má aj miestnosť určenú na hygienu. Poradenstvo zabezpečuje jedna pracovníčka s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa v odbore sociálna práca.

Naším hlavným cieľom je zlepšiť sociálno-ekonomickú situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v okolí Krompách a v okolí Gelnice. V roku 2016 sme získali rozšírenú akreditáciu na tieto cieľové skupiny:

- Osoby, ktoré nemajú zabezpečené základné životné podmienky na uspokojenie životných potrieb;
- Osoby, na ktorých je páchané násilie alebo sú ohrozené domácim násilím;
- Osoby, ktoré sú dlhodobo nezamestnané;
- Osoby s nádorovým ochorením alebo osoby s iným závažným zdravotným postihnutím;
- Osobám po výkone odňatia trestu slobody;
- Osobám drogovu závislým;
- Odchovanci z detských domovoch.

MPSVR sekcia sociálnej a rodinnej politiky predĺžila OZ Deti slnka v roku 2019 akreditáciu na odbornú činnosť špecializované sociálne poradenstvo udelením rozhodnutia ministerstva č. s. 20805/2016-M_OSS a č.z. 49837/2016 zo dňa 5. 12. 2016 o tri roky.

Pri výkone špecializovaného sociálneho poradenstva sme sa v roku 2019 sústredili aj na tieto sekundárne ciele:

- aktívne spolupracovať so sociálnymi terénnymi pracovníkmi,
- poskytovať základné sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo pre cieľovú skupinu;
- zvyšovať vzdelanostnú úroveň, pracovné zručnosti a vedomosti sociálne vylúčených skupín obyvateľov,
- zapojiť dobrovoľníkov do terénnej sociálnej práce,
- naďalej skvalitňovať poskytované špecializované sociálne poradenstvo,
- poskytovať odborné prednášky zamerané na začlenenie slabých a sociálne vylúčených skupín do spoločnosti,
- organizovať zbierky obnoseného šatstva,
- zamerať sa v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva na mladých ľudí.

Etický kódex, ktorým sa riadi OZ Deti slnka

- Členovia OZ sa snažia o dosiahnutie a udržanie vysokej úrovni profesionálnej práce.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať k nedodržaniu ľudských práv.
- OZ sprístupňuje svoje služby čo najširšej verejnosti.
- Členovia OZ rešpektujú princíp sociálnej spravodlivosti a etiky všetkej práce.
- OZ zabezpečuje ochranu klienta a ochranu informácií.
- V rámci poskytovania sociálneho poradenstva sa poradca snaží čo v najväčšej miere podporovať snahu klienta rozhodovať o svojej budúcnosti samostatne, pričom sa snaží neustále získavať a rozvíjať odborné poznatky a uplatňovať ich v praxi.
- Pri práci s klientom nesmie dochádzať ku konfliktu záujmov.

Dosiahnuté výsledky v roku 2019 pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva

Za významné výsledky považujeme zníženie emocionálneho napätia obyvateľov v Krompachoch, v Gelnici a v blízkom okolí, zastavenie mnohých exekúcií, schválenie

splátkových kalendárov, poskytnutie informácii rôzneho charakteru, odsúhlasenie kompenzačných dávok, odpustenie súdnych poplatkov, modelácia postoja k drogám a rasovým prejavom, zníženie domáceho násilia, zamestnanie sa, zmobilizovanie vnútorných síl, odblokovanie účtov, zníženie sociálneho napätia v rodinách, zlepšenie finančnej situácie, zmiernenie sociálnej núdze, zlepšenie postavenie v spoločnosti, modelácia postojov k spoločnosti a k rodinným príslušníkom, mobilizácia vnútorných síl a zdravého potencionálu, modelácia postoja k drogám, zlepšenie postavenia marginalizovaných skupín, odstránenie nerovností, zlepšenie kvality života osôb so zdravotným znevýhodnením a pod.

Prínos pre jednotlivé cieľové skupiny:

Prínos poradenského procesu vidíme predovšetkým v tom, že jedinci, ktorí navštívili poradňu sociálneho poradenstva sa sociálne aktivizujú a mobilizujú svoj vnútorný potenciál. Vzhľadom na pretrvávajúce sociálne problémy v okolí Krompách dochádza aj k samovraždám, preto si myslíme, že sociálne poradenstvo, ktoré poskytujeme je aj prevenciou samovrážd a prevenciou nárastu sociálno-patologických javov v danej oblasti. Sociálne poradenstvo vo veľkej miere prispieva k znižovaniu sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín. Sociálne poradenstvo v Krompachoch aj v Gelnici je poskytované ambulatnou ale aj terénnou formou, čo umožňuje komplexnú bio-psycho-sociálnu starostlivosť o človeka. Terénna forma sociálneho poradenstva je okrem nevyhnutných kontaktov s kompetentnými osobami, bez ktorých nie je možné daný prípad vyriešiť, realizovaná aj návštevami v rodine, predovšetkým v prípadoch keď ide o nutnú intervenciu alebo v prípadoch pretrvávajúcich rodinných problémov, ktoré majú svoje korene v nepriaznivej sociálnej situácii. **Prínos poradenského procesu vidíme predovšetkým v tom, že jedinci, ktorí navštívili poradňu sociálneho poradenstva sa sociálne aktivizujú a mobilizujú svoj vnútorný potenciál.**

- Čo sa týka **odchovancov z detských domovov**, tak aj pri Krompachoch a aj v Gelnici sú detské domovy, s ktorými sme v priebehu roka 2017 nadviazali spoluprácu a to práve na základe toho, že sme získali akreditáciu aj pre odchovancov detských domovov. Musíme však podotknúť, že túto cieľovú skupinu sme, čo sa týka predpokladaného počtu klientov v rámci projektu z roku 2017 nespĺnili, nakoľko nebol zo strany odchovancov vysoký záujem o poskytnutie špecializovaného sociálneho poradenstva a takisto uvedené detské domovy práve v tom čase nedisponovali (v období dvoch rokov) takým počtom jedincov, ktorí detský domov v tom čase opúšťali. V tomto roku sme boli oslovení Domovom na pol cesty pri Poprade o nadviazanie spolupráce, avšak doposiaľ sme záväznú zmluvu nepodpísali.
- S cieľovou **skupinou osôb, ktoré sú drogovovo závislé** pracujeme od samého začiatku, poskytovania špecializovaného sociálneho poradenstva. Problémy drogovovo závislých sú často skryté, alebo ináč povedané, závislosť na drogách nie je vždy klientom prezentovaná alebo slobodne deklarovaná. Je smutné, že aj v Krompachoch a aj v Gelnici máme nárast drogovovo závislých osôb a to v radoch mladých jedincov, predovšetkým tých, ktorí sú ešte v procese vzdelávania. Počas posledných dvoch rokov sme nadviazali spoluprácu so strednými odbornými školami v Gelnici a zabezpečovali sme pravidelný kontakt špecializovaného sociálneho poradcu so žiakmi týchto škôl. Dôveru klientov sme získavali tým, že sme na stredných školách zrealizovali niekoľko

prednášok o drogách, pretože si myslíme, že príčinou nárastu tohto negatívneho sociálneho javu v Krompachoch aj v Gelnici môže byť aj nedostatok dostupných a konkrétnych informácií o drogách, ktoré sa k mladým jedincom nemajú ako dostať.

- Čo sa týka cieľovej skupiny osôb s **nádorovým ochorením alebo osôb s iných závažným zdravotným postihnutím**, tak v kontexte toho musíme upozorniť na to, že sme počas poradenskej činnosti v priebehu posledných rokov zaznamenali zvýšený počet osôb, ktorí trpia onkologickým ochorením, poprípade iným zdravotným postihnutím. Do poradne špecializovaného sociálneho poradenstva sa dostali často osoby s nádorovým ochorením alebo so zdravotným postihnutím, ktorí trpeli nepriaznivou životnou situáciou, nízkym príjmom, nezamestnanosťou, ale objavovali sa aj problémy diskriminácie, osamelosti a straty zmyslu života, čo u mnohých týchto klientov ústilo až do stavu noogénej neurózy.
- **Osoby, na ktorých je páchané násilie** sa v našich poradniach špecializovaného sociálneho poradenstva objavujú sporadicky, ale práca s nimi je náročná a dlhodobá. Psychicky alebo fyzicky týraní jedinci sú často dlhodobo vystavení ťažkej životnej situácii a poradenstvo s takými osobami je veľmi náročné a často ide o dlhoročné sprevádzanie.
- **Jedinci po ukončení trestu odňatia slobody** prichádzali do poradní špecializovaného sociálneho poradenstva v rôznych intenciách ako osoby nezamestnané, poprípade ako osoby v nepriaznivej sociálnej situácii spôsobenej napr. bezdomovcovom. Ešte v roku 2017 sme nadviazali spoluprácu s Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi a títo klienti sú k nám priamo distribuovaní.
- Posledné dve cieľové skupiny, na ktoré sme získali akreditáciu boli v rámci akreditácie zahrnuté od samého začiatku poskytovania špecializovaného sociálneho poradenstva teda odo dňa zápisu do registra poskytovateľov SS v roku 2010. Ide o **osoby v nepriaznivej životnej situácii a o osoby dlhodobo nezamestnané**. Za nepriaznivú životnú situáciu pokladáme aj osamelosť poprípade smrť blízkeho človeka a pod. Dlhodobá nezamestnanosť je častých kľúčovým problémom v oblasti Spiša. Vysoká nezamestnanosť je síce v posledných dvoch rokoch mierne znížená, no aj napriek tomu je táto oblasť Krompách a Gelnice v rámci celoslovenského priemeru vysoko nad priemerom. Disponibilná nezamestnanosť sa pohybuje okolo 13 %.

Plnenie merateľných ukazovateľov v roku 2019

P. č.	Ukazovateľ:	Východisková hodnota:	Dosiahnutá hodnota:
1.	FO so zdravotným postihnutím	50	91
2.	Člen rodiny vo VTOS	10	31
3.	Odídenci z DD	10	0
4.	FO ohrozené správaním	5	42
5.	FO, ktoré nemajú uspokojené ZŽP	40	155
6.	Osoby dlhodobo nezamestnané	50	11
7.	FO ohrozené drogami	60	22

Ďalšia činnosť a aktivity OZ Deti slnka v roku 2019

- OZ Deti slnka sa v roku 2019 na základe akreditácie MPSVR začalo intenzívne v rámci poskytovania špecializovaného sociálneho poradenstva venovať práci s klientmi, ktorí majú nádorové ochorenie alebo iné zdravotné postihnutie.
- MV SR v roku 2018 zaradilo OZ Deti slnka do zoznamu subjektov, ktoré pomáhajú obetiam trestných činov (na základe akreditácie na špecializované sociálne poradenstvo). Následne bolo OZ Deti slnka počas celého roku 2018 a čiastočne aj roku 2019 poverené zastupovaním obetí trestných a to uznesením okresných súdov. Boli sme predvolávaní na výsluchy a náročnosť tejto práce spočívala aj vo zvýšenej administratívnej činnosti, týkajúcej sa hlavne preberania a evidovania pošty. MV SR s nami neuzavrelo žiadnu dohodu o poskytovaní a zabezpečení tejto služby a preto nám z toho nevyplyvali žiadne finančné nároky, ktoré by sme si mohli voči MV SR uplatňovať.
- V roku 2018 bolo naše OZ Deti slnka zaradené medzi subjekty spolupracujúce na projekte Ochrana detí pred násilím v rámci okresu Gelnica a Spišská Nová Ves (na základe akreditácie na špecializované sociálne poradenstvo). Spolupráca pokračovala aj v roku 2019.
- 19. apríla 2019 sa Mgr. Katarína Kotradyová, PhD., zúčastnila medzinárodnej vedeckej konferencie „Kolokvium kazuistik“ a v septembri sa obidve pracovníčky zúčastnili konferencie na Teologickej fakulte v Košiciach.

- V máji 2019 sa pracovníčka poskytujúca špecializované sociálne poradenstvo v Gelnici zúčastnila školenia v rámci prevencie syndrómu CAN, ktoré sa konalo v gescii Úradu práce v Spišskej Novej Vsi.
- Dňa 12. 10. 2019 boli pracovníčkou Mgr. Katarínou Kotradyovou, PhD., realizované prednáška pre seniorov, ktorá sa týkala ochrany seniorov pred násilím a pomoci pri ťažkom zdravotnom postihnutí. Prednáška bola realizovaná v spolupráci s SZTP v Kal'ave.
- V roku 2019 vydala pracovníčka poskytujúca špecializované sociálne poradenstvo Mgr. Katarína Kotradyová, PhD. štyri odborné články v časopise Prohuman, v ktorých sa zameriava na výsledky získané dlhoročnou prácou s klientmi pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva (Psychosociálne aspekty vzniku depresie vo vyššom veku a možnosti využitia skupinovej terapie, Determinanty charakterizujúce život opatrovateľa starajúceho sa o jedinca s Alzheimerovým ochorením, Osamelosť a jej determinanty, Ageizmus ako nový fenomén v zdravotníctve).
- V júli 2019 bolo OZ Deti slnka oslovené kontaktným bodom na pomoc obetiam trestných činov, ktorý bol zriadený MV SR v Košiciach a boli sme požiadaní o spoluprácu (na základe akreditácie na špecializované sociálne poradenstvo). Táto spolupráca vyústila do dohody o vykonanej práci pre jedného z našich zamestnancov a činnosť sa realizuje mimo pracovných hodín, v rámci ktorých sa poskytujú špecializované sociálne poradenstvo, ktoré je financované VÚC Košice.
- V júni 2019 vyšla v Krompašskom spravodajcovi správa o poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva.
- V decembri 2019 vyšla správa v Slovinskom obežníku o poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva a OZ Deti slnka nadviazalo spoluprácu s obcou Slovinky a Helcmanovce. V rámci terénnej práce sa bude v nasledujúcom roku aktívne spolupracovať s týmito dvomi obcami a bude sa poskytovať špecializované sociálne poradenstvo pre obyvateľov uvedených obcí. Dosiahne sa tak vyššia dostupnosť špecializovaného sociálneho poradenstva v kraji.
- Pracovníčky OZ Deti slnka napísali v roku 2018/2019 až **22 žiadostí** na nadáciu J&T (úspešnosť 70%) 2 žiadosti o podporu pre klientov na nadáciu Slovenskej sporiteľne a dve žiadosti na Detskú nadáciu v Krompachoch, ktorá boli takisto podporené.

V roku 2019 podalo OZ deti slnka projekt pod názvom „Eliminácia a prevencia diskriminácie u rómskeho obyvateľstva prostredníctvom špecializovaných poradenských služieb.“ Implementačná agentúra MPSVR projekt schválila. Projekt sa bude realizovať tri roky a to v rozmedzí rokov 2020 – 2022.

Názov projektu	:	Eliminácia a prevencia diskriminácie u rómskeho obyvateľstva prostredníctvom špecializovaných poradenských služieb
Kód projektu v ITMS2014+	:	312041W798
Miesto realizácie projektu	:	okres Spišská Nová Ves
Výzva - kód Výzvy	:	OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01 - Poradenstvo a osвета v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie II
Použitý systém financovania	:	kombinácia systému zálohových platieb a systému refundácie
Operačný program:	:	Ľudské zdroje
Spolufinancovaný fondom:	:	Európsky sociálny fond
Prioritná os:	:	4 Sociálne začlenenie
Investičná priorita:	:	4.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti
Špecifický cieľ:	:	4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie
Schéma pomoci:	:	DM - 1/2015 - Schéma pomoci de minimis na podporu sociálnej inklúzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma štátnej pomoci/schéma pomoci de minimis/schéma pomoci)

Celkové oprávnené výdavky na Realizáciu aktivít Projektu predstavujú sumu 183 418,13 EUR (slovom: jednoosemdesiattritisíc štyristo osemnásť eur a trinásť centov).

Výkon špecializovaného sociálneho poradenstva bol finančne podporený VÚC Košice a to vo výške 33 525,00 eur /3 750 hod. Výsledná hodnota je na hod. poskytovaného špecializovaného poradenstva je 8, 94 eur/hod.

Strednodobý a dlhodobý výhľad: Cieľom OZ Deti slnka bude aj naďalej poskytovanie sociálneho poradenstva a to v kontexte eliminácie patológie, pomoci v nezávislosti,

osobnostnom raste klientov a v mobilizácii “zdravých“ zdrojov prirodzeného prostredia klienta.

V blízkej budúcnosti sa budeme snažiť prispievať k zlepšeniu sociálno-ekonomickej situáciu znevýhodnených skupín obyvateľov v Krompachoch, Gelnici a okolí, predovšetkým občanov ohrozených sociálnym vylúčením a občanov nachádzajúcich sa v pasci chudoby. V dlhodobom výhľade máme víziu zlepšovať komunitný rozvoj v danej oblasti a naďalej pracovať s klientmi s ťažkým zdravotným postihnutím.

V neposlednom rade po schválení projektu „**Eliminácia a prevencia diskriminácie u rómskeho obyvateľstva prostredníctvom špecializovaných poradenských služieb**“ je cieľom OZ Deti slnka vytvoriť všetky podmienky na správnu implementáciu vyššie uvedeného projektu. OZ Deti slnka prijíma na realizáciu troch nových zamestnancov. Jeden zamestnanec bude na pozícii Poradca 2, jeden zamestnanec na pozícii zamestnanca, ktorý realizuje verejné obstarávanie a jeden zamestnanec na pozícii projektového manažéra. Všetci noví zamestnanci budú pracovať na dohody okrem projektového manažéra u ktorého pôjde o skrátený pracovný úväzok.

Riziká a príležitosti

Za hlavné riziká, ktoré môžu ovplyvniť v budúcnosti činnosť a stabilitu organizácie považujeme nedostatok finančných prostriedkov na prevádzku a mzdy (toto riziko je spojené s neprimeranou závislosťou na jednom finančnom zdroji), ale i zmeny v legislatíve týkajúcej sa napr. akreditácie alebo pripravovaného zoznamu odborných činností vykonávaných v rámci sociálnej práce. Nedostatok finančných prostriedkov chceme riešiť v spolupráci s donormi, ktorých v priebehu roka pravidelne oslovujeme.

Obsah výročnej správy bol schválený na 12. zasadnutí členskej schôdze a to 31. 12. 2019.

Vypracovala Mgr. Katarína Kotradyová, PhD. – štatutárny zástupca OZ Deti slnka